

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsus X. Filiæ Moab seducunt filios Israel ad fornicationem &
idololatriam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

rit mihi Balac plenam domum suam argenti & auri, non potero praterire Sermonem Domini Dei mei, sed quidquid Dominus dixerit, hoc loquar. Perrexit ergo Balaam in suo discursu, & incipit prophetare de adventu Messiae, ut ostendat felicitatem filiorum Israel ex quibus ille nascetur: Orietur, inquit, stella ex Jacob, & surget virga de Israel.

Hæc de Christi adventu in terram intelligi debere patet ex textu Chaldaeo, sic enim hæc verba interpretatur: *Consurget Rex de domo Jacob, & ungetur Christus de domo Israel, & dominabitur omnium filiorum hominum: Christus vero vocatur à Balaam, & stella, & Virga, stella quia ipse fuit lux mundi, ut dicitur Apoc. cap. 21, fuit stella matutina, quia sicuti ista stella, solem præcedendo, finis est noctis & principium diei, sic Christus noctem ac tenebras infidelitatis fugavit, & attulit lumen ac diem veritatis.*

Dicitur etiam *Virga*, quod *Hebraice* significat sceptrum, quia futurus erat Rex, & supremus totius orbis Monarcha.

Tunc exclamat Balaam: Heu! quis victurus est, quando ista faciet Deus? quibus verbis significat hoc futurum extremis mundi temporibus. Tunc etiam, inquit, *Venient de Italia*, hoc est, *Romani*, qui totam *Judeorum* gentem disperdent, & *vastabunt Hebræos*, quod contigit sub *Romanis* Imperatoribus *Tito & Vespasiano*, quadraginta annis post mortem Christi.

DISCURSUS X.

Filii Moab seducunt filios Israel ad fornicationem & idololatriam.

Narravimus quomodo Balaam benedixerit castra filiorum Israel, invito & irato Rege Moabitarum Balaco. Hoc facto rediit Rex in urbem suam, & Balaam in patriam suam: Priusquam tamen abiret, pessimum Regi consilium dedit. Audiamus *Philonem Iudæum* loquentem *lib. 1. de vita Moysis*: Sciebat, inquit, Balaam, Hebræos per solum legum contemptum expugnabiles: Conatus est ergo illos ad libidinem, ac impietatis scelus pertrahere, & dixit Regi: Mulierum pulcherrimas si permiseris ob quæstum vulgare sua corpora, hoc hamo capietur juvenus hostium.

Origenes vero hoc loco, sic eum facit loquentem: *Vifne, inquit, ô Rex, superare Israelitas? non virtute militum, sed mulierum decôr epugnandum est: Nec armatorum vigore, sed mollicie femi-*

G g g g 2

narum.

narum. Procul amove armatorum manum, & electam collige speciem puellarum: Forma vincit armatos, ferrum pulchritudo captivat: Vincuntur specie, qui non vincuntur praelio. Ita *Origenes*.

Quod autem *Balaam* hoc impium consilium dederit Regi, patet etiam ex Scriptura: Hoc enim 1 dicit *Moses Numer. cap. 31. Nonne*, inquit, *mulieres Moab, deceperunt filios Israel per suggestionem Balaam*: 2 hoc significat *D. Ioannes Apoc. cap. 2*, ubi scribit ad Episcopum *Pergami*, & ait: *Habes illic tenentes doctrinam Balaam, qui docebat Balaam mittere scandalum coram filiis Israel, edere, & fornicari.*

Quid aliud expectes ab homine impio quam consilium impium, præsertim quando penetrarunt aulas Regum & Principum? Alioquin etiam ubique tales reperiuntur qui scelera suadeant modo possint obtinere quod volunt. Unde illud *Virgilii* in proverbium abiit: *Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo.*

Potestne aliquid manifestius in hanc rem adduci quam exemplum *Saulis*? *Deus*, inquit 1 *Reg. cap. 28 recessit à me, & exaudire me noluit*: Quid ergo facto opus? pete à tuis principibus, & audi quid tibi consilii dabunt: Quid aiunt: *Dixerunt*, inquit Scriptura, *servi Saul ad eum: Est mulier pythonem habens in Endor*: Ego, inquit *Saul*, *vadam ad eam*. & addit Scriptura; *Abiit ipse, & duo viri cum eo, veneruntque ad mulierem nocte*: Quid ibi facturus? auxilium postulaturus per sagam à dæmone.

Quid vis clarius? non poterat suis orationibus Deum flectere ut illi opem ferret, ergo movet infernum ut hoc consequatur: Nihil interest quo modo, modò fiat: unde tanta impietas? à consiliariis malis, impiis, ac politicis, qui dixerant illi: *Est mulier pythonem habens in Endor*: Tam parum curabant illi homines quo modo Rex evaderet, ut etiam dæmonem consulendum putarent.

Quam pudendum etiam fuit quod *lib. 2, Reg. cap. 16* consilium dedit *Achitophel Absaloni*: *Ingredere*, inquebat, *ad concubinas patris tui*: Quare hoc? quare vult *Achitophel* ut *Absalon* tantum crimen committat? *Absalon* affectabat imperium: quid inde? non poterat aliter obtinere imperium nisi peccaret cum uxoribus Patris sui? sic impie iudicabat *Achitophel*: *Ingredere*, inquit, *ad concubinas Patris tui, & cum audierit omnis Israel quod sedaveris Patrem tuum, roborabuntur tecum manus eorum.*

An quia *Deus* non favebat, evocanduserat dæmonem luxuriæ turpissimæ? Sed hoc maxime mirum quod addit Scriptura, nempe:

Conf:

Consilium autem Achitophel quod dabat in diebus illis, quasi si quis consuleret Deum. Et quem pudeat atrociam quæque committere, quando pro Deo habetur qui tam immania scelera vel agit, vel consulit?

Non minores absurditates videbimus si ingrediamur *Aegyptum*, & illic videamus quid principes egerint in aula *Pharaonis*. Venerat in *Aegyptum* *Abraham* Patriarcha cum uxore sua *Sara* valde formosa, & ait Scriptura *Genes. cap. 12*: *Viderunt Aegyptii mulierem quod esset pulchra nimis*: Non noverant illam, quia peregrina erat, nesciebant quæ esset aut qualis, sat erat vidisse quod esset formosa. Accurrunt ergo illi statim ad regem, & nuntiaverunt ei, talem faminam advenisse: Nihil præterea? nihil: Ingridiantur ad *Pharaonem*: Arbitri removentur, rogantur sententiæ, Rex audit, disse-runt principes, quis non crederet in tali Senatus-consulto ubi rex & principes adsunt, agi vel de scribendis militibus, armisque expediendis, de urbibus muniendis, de finibus regni tuendis, vel saltem de vestigalibus plebi imponendis, ac colligenda pecunia? Nihil minus: Disserunt de formosa muliere quam viderant intrantem *Aegyptum*: Super hac una re agitantur consilia: Et quis tandem exitus? audi Scripturam: *Sublata est*, inquit, *mulier in domum Pharaonis*, & sistitur *Pharaoni*, vi rapta à viro suo, ut serviat ejus libidini. Nondum vides quo vergant consilia impiorum ac politicorum, præsertim in aulis?

Denique quid poterat probrosius fingi quam quod contigit in aula *Davidis* sanctissimi regis? habebat is filium nomine *Amnonem*, primogenitum suum. De hoc dicit Scriptura *lib. 2. Reg. cap. 13*: *Factum est ut sororem speciosissimam, nomine Thamar, adamaret Amnon, filius David, ita ut propter amorem ejus agrotaret, sed difficile ei videbatur ut quippiam inhonestè ageret cum ea*. Quid ergo facto opus? Habebat amicum nomine *Ionadab* unum è primoribus regni, qui dixit ad eum: *Quare sic attenuaris Macie fili regis per singulos dies? Cur non indicas mihi?* Respondit *Amnon*: *Thamar sororem fratris mei Absalon amo*. Audite impietatem pessimi consiliarii *Ionadab*: *Cuba* inquit, *super lectum tuum, & languorem simula, cumque venerit pater tuus ut visitet te, dic ei: Veniat, oro Thamar soror mea, ut det mihi cibum, & faciat pulmentum, ut comedam de manu ejus*. Omnia contingere pro-ut *Ionadab* consuluerat. Misit *David* *Thamarem* ad *Amnonem*, paravit illa cibum pro fratre, & cum ille jussisset exesse omnes qui erant

in cubiculo, intulit *Thamar* quod coxerat, cumque jam sua manu ministrare pararet, apprehendit eam *Amnon*, & deprecantem ac reluctantem, oppressit. Deus bone! Quot & quanta mala ex uno malo consilio. Frater peccat cum sorore: Post peccatum statim eicit illam e cubiculo, jubetque ostium claudi, illa sedet pro foribus lacrymis suffusa, & misere lamentans, tantum non desperabunda, donec in domo *Absalon* fratris sui contabesceret præ dolore. Ipse *Amnon* paulo post propter crimen, crudelissimè trucidatur ab *Absalone* in convivio, jam temulentus. Sic dominantur passim in aulis consiliiarii impii ac politici.

Nec desunt tales consiliiarii etiam extra aulas, qui alios vel ad malum impellere, vel à bono abstergere conantur. Plures invenies in uno *Petro* Apostolo: Ibat *Christus Ierosolymam* cum duodecim suis Apostolis, & inter eundem dixit illis: *Ecce ascendimus Ierosolymam, & filius hominis tradetur gentibus, & illudetur, & flagellabitur, & conspuetur, & occidetur: Petrus* hoc audiens, accessit propius, & ait: *Abstine à te Domine, non eris tibi hoc.* Sed *Christus* conversus ad eum, dixit: *Vade post me, Satana, scandalum es mihi, non sapis ea quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum.* Audin? non dicit *Christus* *Petrum* similem esse diabolo, sed diabolum. *Vade post Satana*, quia volebat illi persuadere, & consulere ut non iret *Ierosolymam* ne pateretur & occideretur: Quamvis *Petrus* fores, si alium consiliis tuis abstrahere vis à cruce, dæmonium es.

Abierat *Christus* in solitudinem soli victurus Deo extra omnem hominum tumultum, ibi rigide jejunabat, cubabat in nuda humo, vel capite reclinato in saxum: Quis illum inde abstrahurus accessit: diabolus, qui volebat ut ex lapidibus conficeret panes. Hoc proprium diaboli est. Quotquot ergo liberis suis pietati deditos, levitatis ofores, modestiæ amantes, suadere conantur ut sese liberius effundant in desideria sæcularia ac vanitates, diaboli sunt, quotquot eos avertere conantur à cruce vitæ spiritualis, impedire ne crucem *Christi* amplectantur, diaboli sunt. Quotquot innocentes seducunt, diaboli sunt, quia officio, quod diabolo proprium est, funguntur. Quid ergo mirum si cum diabolo locum habeant in inferno?

Nota est historia quam narrat *D. Hieronymus* *Epist. 7. ad Latam.* Erat *Roma* nobilis quædam matrona, nomine *Prætextata*, cujus nepotis erat *Eustochium* Virgo, quæ mutaverat habitum, & ornamenta mu-

omnes nationes & tot ab illo beneficiis præventus? Pharaon tot o-
neribus & flagris illòs à vero Dei cultu abducere fategerat, num-
quam potuit: Et ecce jam illos provolutos antè idola videmus:
Quis hoc potuit? mulieres Moabitides: Vocaverunt illos ad sacrificia
sua, & ipsi adoraverunt Deos earum: Flagellis & igne contra illos certa-
verat Pharaon, istæ non verberibus, sed blandioribus verbis illos
aggressæ sunt. Ergo potentiora fuere verba mulierum lenocinan-
tium, quam flagra, compedès, carceres, quandoquidem illis resti-
terit Israel in *Egypto*, qui jam verbis succumbit in *Setim*. Vocaverunt
eos & ipsi adoraverunt Deos earum. Nullus hic timor, nullæ minæ,
nulla etiam spes: Quid enim timerent à feminis viri? quid pote-
rant sperare victores à debellatis mulierculis? nihil: Sed illæ ani-
mos illorum suâ pulchritudine, & ornatu, & lenociniis corrupe-
rant, inde secuta est fornicatio, & denique ex fornicatione & lu-
xuria, idololatria: *Fornicatus est populus*, inquit Scriptura, *cum filia-
bus Moab*: Quid inde? Vocaverunt eos ad sacrificia sua: Numquid ad
hoc horruit Israel? nonne erat Dei populus, qui ob erectum olim vi-
tulum recordabatur ad triginta illorum millia interfecta? & non
tremuerunt cum audirent se vocari à mulierculis ad sacrificia ido-
lorum? nihil prorsus: Statim post fornicationem comederunt de
cibus idolo oblati: Et mox adoraverunt Deos earum: Et ne crederes
paucorum fuisse tam atrox flagitium, & semel tantum, aut brevi
tempore ante idola procubuisse, *initiatu est*, inquit Scriptura, *Is-
rael Beelphegor*.

O vitiorum voraginem! eo devenit Israel post luxuriam, ut non
solum interfuerint sacrificiis Moabitidum, quod solum illæ expetie-
rant, verum comederunt cum illis cibos à Deo prohibitos, & ado-
raverunt Deos earum, & tanto cum affectu ac pertinaciâ adhæsere
idolo ut avelli ab eo non possent, magistrique fierent atque aucto-
res novarum superstitionum; ut ait David *Psal. 105*. *Irritaverunt
Deum in adinventionibus suis, & multiplicata est in eis ruina*.

Stupenda sunt ista, inquiet aliquis: Audi plura. Post fornicatio-
nem non paulatim seducti sunt, primum in hortos, deinde in lu-
cos, tum in domos, ut demum, quasi datâ occasione in templa
idolorum eos feminae invitarent, non sacrificaturos, sed specta-
turos dumtaxat, non sacrificia, sed aras, & statuas, cæterumque
templi ornatum, vestesque mystarum. Nihil horum: Nulla invo-
lucra, non paulatim deducuntur ad scelera, sed pleno impetu sta-
tim

tim eo currunt. Clara est Scriptura: *Fornicatus est populus cum filiabus Moab: Quae vocaverunt eos ad sacrificia sua, at illi comederunt, & adoraverunt Deos earum: Quid planius? quid compendiosius dici potest? Illi fornicantur, mulieres vocant, illi adorant, non coacti, non invitati, non reluctantes, non tristes, sed epulantur hilariter, & eo animo mox adorant: In ore dapes, & thura in manu: Moabitides enim à fornicariis se impetraturas speraverant idololatriam, & quod speraverant impetrarunt sine illis ambagibus, & sine mora.*

Non tulit Deus diutius tam enorme flagitium, locus est ergo ad Moysen iratus; ei que imperavit ut diceret iudicibus Israel: *Occidat unusquisque proximos suos qui initiati sunt Beelphegor. Quid egisse putatis impudicitiam audita hac mortis sententia? an palluit? an ingemuit? an ejulavit? an inducias postulavit, ut scelus expiare posset? audite, & obstupescite. Et ecce, inquit Scriptura, unus de filiis Israel, intravit coram fratribus suis ad scortum Madianitidem, vidente Moysse, & omni turba filiorum Israel, qui flebant ante fores tabernaculi.*

O impudentiam plusquam palmarem! O flagitium vix universis inferni suppliciiis satis plectendum! O cupiditatem ne tunc quidem finiendam, cum jam lata mortis sententia vita finienda est! Spectante omni populo, vidente Moysse, imminente toti populo supplicio, flente turba, unus filiorum Israel mancipium impuritatis, lupanar subiit, ut innocentiam tunc maxime violaret, cum jam miserimè erat jugulandus: Quid ergo luxuria non aget inter delicias, si lascivit in morte? quid non aget nullo spectante, quæ vidente ipso Moysse, & omni populo ad meretricem abit ut peccet? Hinc patet, quod, si semel arserit cupiditas, ne ipsa quidem morte extinguitur.

Merito hoc scelus tam indigne tulit Phinees filius Eleazari filii Aaron Sacerdotis, ut arrepto pugione, inquit Scriptura, *ingressus sit post virum Israelitem, in lupanar, & ambos simul virum scilicet ac mulierem perfoderit, & interfecerit.*

Quo facto, inquit Scriptura, *cessavit plaga à filiis Israel: Jam enim occisi erant viginti quatuor millia hominum, & dixit Deus ad Moysen: Phinees filius Eleazari, filii Aaron Sacerdotis, avertit iram meam à filiis Israel, quia zelo meo commotus est contra eos. Quare dic ei: Erit tam ipsi quam semini ejus pactum Sacerdotii sempiternum, quia zelatus est pro Deo suo, & expiavit scelus filiorum Israel.* Hoc est quod ait David Psal.

105. Stetit Phinees, & placavit, & cessavit quassatio.

Hic videre potestis quam gratum Deo fuerit illud opus, ut dicat se propterea placatum, poenasque suspendisse ne reliquos omnes *Israelitas* disperderet, & promittat *Phinees* in familia ejus semper mansurum summum Sacerdotium, quia sicut Deus nullum vitium magis abominatur quam luxuriam praesertim tam impudentem, sic nihil illi gratius est, quam si plectatur.

Praeterea, erat ille *Israëlitæ* qui peccabat, *Zambri filius Salu*, inquit Scriptura, dux de cognatione & tribu *Simconis*. Porro mulier *Madianitis*, vocabatur *Cozbi filia Sur*, principis nobilissimi *Madianitarum*. Et vir princeps erat, & mulier, uterque ex nobilissimo genere gentis suae. Tanto enormius, quod illi peccarent tam impudenter cum deberent aliis praelucere bono exemplo.

Idcirco mandavit *Moyse* Deus particulariter, dicens: Tolle cunctos principes populi, & suspende illos contra Solem in patibulis.

Non omnes quidem (quia certum est plures fuisse viros sanctos, ut *Phinees*, qui non peccaverant) sed eos qui peccaverant vel fornicando cum cæteris, vel dissimulando cum fornicariis, cum deberent illos vel acriter objugare vel castigare: Illos voluit Deus particulari supplicio affici, & suspendi in patibulis, idque contra solem, hoc est, pleno die, in publica via, in conspectu omnium hominum, ad terrorem.

Ubi *Origenes Hom, 20 in Numer.* sic ait: Populus peccat, & principes suspenduntur contra solem; Vides quæ sit conditio principum populi, non solum pro propriis plectuntur delictis, sed & pro populi peccatis coguntur reddere rationem. Hæc si cogitarent homines, numquam ambirent populi principatum: Sufficit mihi pro meis propriis argui delictis, quid mihi necesse est, etiam pro peccatis populi castigari? ita *Origenes*.

Ratio clara est: Quia principes, idem est de omnibus aliis superioribus, vel dissimulant cum subditorum peccatis, vel praecunt illis malo exemplo: Si dissimulant, sunt causa cur amplius peccent, si praecunt, alios ad peccata trahunt, peccata enim Superiorum multos habent imitatores.